

Svend Thorhauges prædiken 24. søndag efter trinitatis

Taler

Svend Thorhauge
Præst in spe

Dato

19. november 2023

Sted

Sørup Kirke

Omstændigheder

Prædikentekst Matthæusevangeliet kapitel 9, vers 18-26

Salmer732 – Gud, når det flimrer* – 836 – 14 – 849 – 217(*Holger Lissner, Nr. 159 i Lysets utålmodighed)

I vores have har vi gennem flere år haft et solsortepar. Efter løvfald ser vi ikke meget til dem; de kommer dog hoppende frem, når vi lægger æbler ud i ly af vinterstormen. Men når forårssolen titter frem, ændrer det sig. De spæde solstråler vækker instinktet i hannen; og han begynder at synge fra tidlig morgen. Det slår aldrig fejl. Heller ikke, at hunnen kort efter begynder at bygge rede. Og imens hun ligger på æg, sidder han oppe i æbletræet og synger den samme sang: Jeg skal være far, jeg skal være far, jeg skal være far.

Desværre er reden gerne blevet bygget et lidt udsat sted, hvor både den og hunnen er alt, alt for let at se. Og i løbet af de par næste uger kommer skaden eller katten gerne forbi, og efter lidt tumult er reden tom. Hunnen forsvinder ind under en busk, hannen basker med vingerne, og der lyder en halvkvalt skræppen fra ham. En kort stund. Så bliver han igen helt tavs. Ganske som i den mørke kolde vinternat.

Men en uge efter sidder han atter i æbletræet og fløjter sin melodi, mens hunnen bygger rede endnu et udsat sted. Glemte er hver en fejde med skadefugle. Han undrer sig ikke engang over den halefjer, som stadig sidder skævt efter dødkampen om første kuld. Naturen går sin gang. Og heldigvis for det. For der er omtrent et solsortepar for hver have i Danmark, og de kan få over tyve unger om året. Boligkvarterer ville blive til scenografier i Alfred Hitchcocks film Fuglene, hvis ikke naturen selv genoprettede balancen. Hvis ikke naturen selv genoprettede balancen.

I haven er også et bed med liljer. De blomstrede så smukt hen over sommeren, men nu står de stive og visne tilbage og venter på vinterens komme og den gode lange søvn, hvor blomsterløgene trækker fornyet kraft og enkelte frø forbereder sig til at spire helt fra ny; de er snart klar til endnu en blomstring, når forårssolen varmer mulden og kalder til genopstandelse. Også her går naturen sin naturlige gang. Den kan slet ikke andet. Liljen mærker ikke efter; den mærker straks, hvad der sker, og gør per refleks, hvad den skal, lige når det sker. Det samme gælder solsorten, som ganske kort mærker et fysisk afsavn, men end ikke formår at gøre det til en tanke. Naturen gør, hvad naturen skal og ved slet ikke af, at den er natur.

Anderledes er det for mennesket. Vi kender kun alt for godt naturens gang og tidens tik-tak tik-tak. Og selvom vi også oplever sommer, efterår, vinter og forår, så afslører spejlet uden skånsel, at vi ikke genopstår med forårssolen, men blot gentager os selv i lyset af den. Og selvom den fysiske sorg over dem, der har gjort os til efterladte, ikke længere forsinker os i vores erindring, så gemmer vi dog hvert et tab i vores hjerte. Hvad enten vi har mistet til døden, til glemslen, til sygdommen; hvad enten vi har mistet vores kære eller mærker, vi har mistet os selv og vores fællesskaber, fordi vi ikke kan være dem, vi gerne vil være. Som mennesker lever vi med tanken om døden som vilkår. I alle dens afskygninger. Det gælder for vores kære, som for os selv. Men vi kender ikke dens time.

Derfor skal vi leve hver dag, som var det den sidste, men også den første i et langt liv, skriver Kierkegaard; Halfdan Rasmussen gentog det med vanlig fyndighed: Lev i dag, så du kan dø i morgen. De litterære referencer står i kø: Både Peter Plys, Søren Brun og Steen fra Steen og Stoffer giver som svar på, at vi en dag skal dø, et: ja, men alle andre dage skal vi leve.

Med dagens evangelium som afsæt fortæller de os, at dødens tanke giver livet alvor og klangbund. Ikke, fordi det skal gøre ondt for at blive godt; eller det skal være mørkt for at vi kan se lyset, og andre af den slags trivialiteter, men fordi alvor giver året og dagen uendelig værd. Endelighedens alvor gør, at vores holdninger får betydning og vores handlinger får konsekvens. Vi kan ikke udskyde til i morgen, hvad vi burde gøre i dag. Vi kan ikke genoprette engang, hvad der skal genoprettes nu. Tiden bliver os dyrebar.

Men det ændrer ikke på, at den konkrete død føles streng. Ikke vores egen fysiske død. For når den er der, er vi der ikke længere selv til at vide det. Men derimod tabet af vores dyrebare, af vores kære, dem, der gør os til efterladte. Eller den levende død, hvor vi er blevet tomme betragtere af livet på afstand og ikke magter at leve frit og fuldt ud.

Vi møder døden i begge afskygninger i dagens evangelium. Det er den død, Jesus lader sig afbryde af. Det er den død Jesus afbryder.

Han er ellers midt i noget vigtigt. Han er ved at fortælle en lignelse, da han bliver afbrudt af en synagogeforstander. En mand, som har en af de højeste placeringer i samfundet, men som i sin nød og afmagt griber efter den sidste mulighed, han kan finde. Nemlig at søge hjælp hos ham, som hans egen synagoge ellers har forkastet. Og tilsvarende møder vi en kvinde, der på grund af sin sygdom tilhører den laveste del af samfundet, ja faktisk er hun helt uden for samfundet. Og helt dernedefra og udefra – i nød og afmagt – griber hun efter den sidste mulighed hun ænser. Hun tør end ikke sige noget til Jesus, hun håber bare at kunne komme så nær, at hun kan røre kvasten på hans kappe.

Men for Jesus gør høj og lav ingen forskel. Han ser i begge et menneske i nød og lader sig afbryde af dem og bringer liv til dem. Jesus genopretter, hvad naturen ikke genopretter af sig selv.

Han viser os, at der er liv i at lade sig afbryde. At enhver henvendelse fra et andet menneske er en henvendelse ind i en tid og det liv, vi til stadighed får givet af Gud til at leve og dele.

Det liv, vi til stadighed får givet, men som vi også til stadighed lever så fortravlet, at vi skynder os for ikke at lade os forstyrre. Som var vi kun natur og ikke andet.

Solsorten lader sig ikke afbryde og selv når den bliver det, så fortsætter den ufortrødent kort efter, som var intet sket. Det samme gælder liljen. Vi kan måske røre dem, men de bliver ikke berørt, så de med vilje ændrer deres forehavende. De indretter sig blot under vores påtryk.

Men som Guds børn kan vi lade os forstyrre og møde det andet menneske, vores næste, som netop endnu et Guds barn. Gør vi det, så genopstår livet i hver en afbrydelse. For i afbrydelsen får vi mulighed for at komme ud af os selv og ind i

den frihed, det er blot at være til for den anden. Når vi lader os berøre og henrykke kan afbrydelserne trække os ud af vores indkrogede selvoptagethed og hen til livets fællesskab. Jeg'ets tremmer rykkes ud i pause-ro, som vi skal synge om lidt.

Men det kræver mod. Både hos os og hos den anden. Ligesom det i sin tid har krævet stort mod hos både synagogeforstanderen og den blødende kvinde at trodse datidens normer. Det mod bekræfter Jesus først i sit ord til den blødende kvinde (og til os): vær frimodig, datter, din tro har frelst dig!

Og dernæst, da han tager synagogeforstanderens datter i hånden for at vise os, at uanset hvor kaotisk verden er omkring os eller inden i os, så er han med os i både liv og død. At han tager imod os, som også vi skal tage imod hinanden, hver gang vi møder en udstrakt hånd som byder sig til eller som beder om vores nærvær. Han lader sig berøre af os og tager os i hånden, så vi tør lade os afbryde og leve livets dyrebare tid med frimodig alvor.

Og for det takker vi dig vor Gud, Fader, søn og Helligånd, du som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.

Amen

Kilde

thorhauge.dk

Kildetype

Dokumentation på online medie

Tags

Prædiken

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/svend-thorhauges-praediken-24-sondag-efter-trinitatis>